

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лацика Романа Зіновійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 99 Цивільного кодексу України

Київ
28 листопада 2024 року
№ 228-3(П)/2024

Справа № 3-194/2024(394/24)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович (доповідач),
Різник Сергій Васильович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лацика Романа Зіновійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 99 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Лацик Р.З. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність абзацу п'ятому преамбули, частині першій статті 8, частині першій статті 9, пункту 5 частини першої статті 85, частині третій статті 102, пункту 1¹ статті 116 Конституції України (конституційність) частину третю статті 99 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс), згідно з

якою „повноваження члена виконавчого органу можуть бути в будь-який час припинені або він може бути тимчасово відсторонений від виконання своїх повноважень“.

1.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що Лацик Р.З. звернувся до Господарського суду Львівської області з позовом, в якому просив, зокрема, скасувати рішення наглядової ради Публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації „Львівгаз“ (далі – Товариство) від 10 жовтня 2017 року, оформлене протоколом № 10/10-2017 від 10 жовтня 2017 року; скасувати наказ Товариства про звільнення його з посади директора з капітального будівництва Товариства від 10 жовтня 2017 року, поновити його на цій посаді та стягнути з Товариства середній заробіток за час вимушеного прогулу.

Господарський суд Львівської області рішенням від 13 червня 2023 року позовні вимоги Лацика Р.З. задовольнив повністю.

Західний апеляційний господарський суд постановою від 13 лютого 2024 року рішення Господарського суду Львівської області від 13 червня 2023 року скасував та відмовив у задоволенні позовних вимог Лацика Р.З.

Не погоджуючись із постановою Західного апеляційного господарського суду від 13 лютого 2024 року, Лацик Р.З. звернувся до Верховного Суду з касаційною скаргою, у якій просив скасувати вказану постанову суду апеляційної інстанції, а справу направити на новий розгляд до Західного апеляційного господарського суду.

Колегія суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду постановою від 18 липня 2024 року касаційну скаргу Лацика Р.З. залишила без задоволення, а постанову Західного апеляційного господарського суду від 13 лютого 2024 року – без змін. Своє рішення суд касаційної інстанції мотивував, зокрема, тим, що «суд апеляційної інстанції при вирішенні спору у цій справі дійшов правильного висновку про необхідність застосування до спірних правовідносин частини третьої статті 99 Цивільного кодексу України,

правильно застосував цю норму права та врахував висновки Конституційного Суду України та Верховного Суду щодо її застосування. При цьому, враховуючи те, що частина четверта статті 39 Закону України „Про ринок природного газу“ не підлягає застосуванню до спірних правовідносин, висновок суду апеляційної інстанції про необхідність застосування частини третьої статті 99 Цивільного кодексу України до спірних правовідносин не суперечить висновку Верховного Суду щодо застосування абзаців 1, 2 статті 8 Конституції України стосовно змісту принципу верховенства права, викладеному у постанові Верховного Суду від 19 серпня 2022 року у справі № 912/1941/21 та у постанові об'єднаної палати Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 16 лютого 2024 року у справі № 902/1331/22, на неврахування якого судом апеляційної інстанції послався скаржник».

1.2. Автор клопотання стверджує, що внаслідок застосування судами в його справі частини третьої статті 99 Кодексу порушено його право „на повагу до особистості та приватного життя“, визначене статтею 23 Конституції України, а також право на працю, визначене статтею 43 Конституції України. На думку Ладика Р.З., „практичне застосування приписів частини третьої статті 99 Цивільного кодексу України про припинення <...> повноважень члена виконавчого органу товариства, автоматично призвело до <...> звільнення з роботи – припинення трудового контракту. По суті, суд ототожнив корпоративні відносини з трудовими. Але, такі відносини є різними як за своєю суттю так і за документами на підставі яких вони виникли“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу зазначає, що „припинення повноважень члена виконавчого органу оператора газорозподільної системи <...> без обґрунтування причин, на підставі припису частини 3 статті 99 Цивільного кодексу України не відповідає приписам статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини“; „звільнення з посади, яку обіймає особа в зв'язку зі здійсненням

професійної та/або ділової діяльності, становить втручання у право людини на повагу до приватного життя“.

Обґрунтовуючи свої твердження, автор клопотання цитує приписи Конституції України, Кодексу та законів України, міжнародні акти, посилається на рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі, копії яких долучені до матеріалів конституційної скарги.

Лацик Р.З. також висловив клопотання про поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги та визнання її розгляду потрібним із мотивів суспільного інтересу.

2. Розв’язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Згідно зі статтею 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої); як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд потрібним із мотивів суспільного інтересу (частина друга); якщо суб’єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв’язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що Лацик Р.З. уперше звернувся до Конституційного Суду України 3 жовтня 2024 року з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) частину третю статті 99 Кодексу, застосовану в остаточному

судовому рішенні у його справі – постанові колегії суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 18 липня 2024 року. Однак Лацик Р.З. не дотримав вимог Закону України „Про Конституційний Суд України“, тому 8 жовтня 2024 року Секретаріат Конституційного Суду України повернув йому конституційну скаргу на підставі частини третьої статті 57 цього закону.

Автор клопотання, усунувши недоліки, 30 жовтня 2024 року вдруге звернувся до Конституційного Суду України з конституційною скаргою, однак пропустив строк її подання. Він заявив клопотання про поновлення пропущеного строку.

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України з огляду на доводи, наведені суб'єктом права на конституційну скаргу, вважає, що пропущений ним строк подання конституційної скарги підлягає поновленню.

2.2. Відповідно до статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої).

Лацик Р.З., твердячи про невідповідність Конституції України (неконституційність) частини третьої статті 99 Кодексу, не обґрунтував таких своїх тверджень, а обмежився цитуванням приписів Конституції України, Кодексу, законів України, міжнародних актів, посиланням на юридичні позиції Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини та фактично висловив незгоду із законодавчим регулюванням порядку припинення повноважень члена виконавчого органу товариства, а також із судовими рішеннями у своїй справі, зокрема в частині застосування судами апеляційної та касаційної інстанцій у цій справі оспорюваних приписів Кодексу.

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лацика Романа Зіновійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 99 Цивільного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**